

**КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ЖОГОРКУ СОТУНУН
КОНСТИТУЦИЯЛЫК ПАЛАТАСЫНЫН СУДЬЯЛАР КОЛЛЕГИЯСЫНЫН
АНЫКТАМАСЫ**

Жаран Д.Ж. Токтосуновдун өкүлү С. Камбаралиевдин
кайрылуусун өндүрүшкө кабыл алуудан баш тартуу жөнүндө

2014 – жылдын 7-октябры

Бишкек шаары

Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын судьялар коллегиясы, курамында Ч.А. Айдарбекова, Ч.О. Осмонова, А.О. Нарынбекова, катчы М.Э. Толоболдиевдин катышуусунда, Д.Ж. Токтосуновдун өкүлү С. Камбаралиевдин кайрылуусун карап, төмөнкүлөрдү

т а п т ы:

Жаран Д.Ж. Токтосуновдун өкүлү С. Камбаралиев 2014 – жылдын 26 – августунда Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасына (мындан ары – Конституциялык палата), 2014 – жылдын 27 – январындагы №16 «Адам укуктарынын жалпыга таанылган декларациясынын 65 жылдыгына байланыштуу мунапыс жөнүндө» Кыргыз Республикасынын мыйзамынын 5-беренесинин 6- пунктун Кыргыз Республикасынын Конституциясынын 16-беренесинин 2- бөлүгүнө, 20 - беренесинин 1 – бөлүгүнө, 40 - беренесинин 1-бөлүгүнө карама каршы келет деп табуу өтүнүчү менен кайрылган.

Өтүнүчтө көрсөтүлгөндөй, Жалалабат шаардык сотунун 2004 – жылдын 19 – апрелиндеги өкүмү менен Д.Ж. Токтосунов жана Р.Ж. Тулкубаев Кыргыз Республикасынын Кылмыш жаза кодексинин 234 –

БӨЧҮРМӨ
КОПИЯ

1, 2, 4 – пункттары менен күнөөлүү деп табылып, Д.Ж. Токтосунов 3 жылга эркинен шарттуу ажыратылган. Бирок, 2004- жылдын 28-майындагы Жалалабат областтык сотунун кылмыш жана административдик иштер боюнча соттук коллегиясынын өкүмү менен Жалалабат шаардык сотунун 2004 – жылдын 19- апрелиндеги Д.Ж. Токтосунов жана Р.Ж. Тулкубаев жөнүндөгү өкүмү бузулган. 2004 – жылынын 29-июлундагы № 5-945 Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун жазык жана административдик иштер боюнча соттук коллегиясынын токтому менен Д.Ж. Токтосунов жана Р.Ж. Тулкубаев жөнүндө 2004 – жылдын 28-майындагы Жалалабат областтык сотунун өкүмү бузулуп, алар жөнүндө Жалалабат шаардык сотунун өкүмү өзгөртүлгөн. Д.Ж. Токтосуновдун кылмыш аракети Кыргыз Республикасынын Кылмыш жаза кодексинин 234-беренесинин 1, 2, 4- пункттарынан 174- беренесинин 1-бөлүгүнө которулуп квалификацияланып, ал менен 200 эселенген минималдык айлык акысына чейин айып төлөмүнө кириптер кылынган.

Кыргыз Республикасынын 2004 – жылдын 10- апрелиндеги «Мунапыс жөнүндөгү» мыйзамынын 1-беренесинин «з» пункту менен жазадан бошотулган.

Ал эми Базар-Коргон райондук сотунун 2014-жылдын 24-апрелиндеги токтому менен Д.Ж. Токтосунов Кыргыз Республикасынын Кылмыш жаза кодексинин 234-беренесинин 2-бөлүгүнүн 1-пункту менен айыпталган. Бирок, соттолуучу Д.Ж. Токтосуновдун айып боюнча күнөөсүн толугу менен мойнуна аларын, башка кылмышка барбастыгын, жасаган ишине өкүнөөрү жөнүндөгү жазуу түрүндө өтүнүчүнүн негизинде, аталган биринчи инстанциядагы сот 2014 –жылдын 28-январындагы «Адам укуктарынын жалпыга таанылган декларациясынын 65 жылдыгына байланыштуу мунапыс жөнүндө» Кыргыз Республикасынын мыйзамынын 1-беренесинин 7-пунктун жетекчиликке алып, Д.Ж. Токтосунов белгиленген жазадан бошотулган жана кылмыш иши өндүрүштөн кыскартылган. 2014-жылдын 29-майындагы Жалал-Абад областтык сотунун жазык иштери жана административдик укук

С. Камбаралиев *М.Э. Толоболдиев* 1 *С. Камбаралиев*

бузуулар жөнүндөгү иштер боюнча соттук коллегиясынын аныктамасы менен жогоруда көрсөтүлгөн Базар – Коргон райондук сотунун токтому алып салынып, жогоруда көрсөтүлгөн «Адам укуктарынын жалпыга таанылган декларациясынын 65 жылдыгына байланыштуу мунапыс жөнүндө» мыйзамдын 5-беренесинин 6-пунктуна ылайык, жазык жоопкерчилигинен же жазадан бошотуу бөлүгүндө аларга карата мурда мунапыс же ырайым кылуу актылары колдонулган жана кайрадан билип туруп кылмыш жасаган адамдарга ушул Мыйзамдын колдонулушу жайылтылбайт деп, кылмыш иши башка курамда кайрадан карап чыгууга ошол эле сотко жиберилген.

Кайрылуучунун пикири боюнча, Кыргыз Республикасынын 2004 – жылдын 10 – апрелиндеги мыйзамынын негизинде мунапыс колдонулуп, жазадан бошотулгандыгына байланыштуу жана соттуулугу жоюлган болсо дагы, Д.Ж. Токтосуновко карата талашылып жаткан ченемдин колдонулбашы кодулоого алып келет жана Конституциянын 16 – беренесинин 2 – бөлүгүнө ылайык келбейт.

Ошондой эле, кайрылуучу аталган укуктук ченем Конституциянын 20-беренесинин 1-бөлүгүнө ылайык келбейт деп эсептейт. Анткени, Конституция жарандын укуктарын жокко чыгаруучу мыйзамдар алынбашы керек деп белгилейт. Ал эми Д.Ж. Токтосунов мунапыс мыйзамын колдонуу укугунан ажыратылган.

Мындан сырткары, кайрылуучу тараптын пикири боюнча, аталган укуктук ченем Конституциянын ар кимге Конституцияда каралган анын укуктары менен эркиндигин соттук коргоого берилген кепилдикти бекиткен 40-беренесинин 1-бөлүгүн жокко чыгарат.

Жогоруда көрсөтүлгөн жагдайлардын негизинде кайрылуучу тарап 2014 – жылдын 28-январындагы № 16 Кыргыз Республикасынын «Адам укуктарынын жалпыга таанылган декларациясынын 65 жылдыгына байланыштуу мунапыс жөнүндө» Мыйзамынын 5-беренесинин 6-пунктунун талаптары Кыргыз Республикасынын Конституциясынын 16-беренесинин 2-бөлүгүнө, 20-беренесинин 1-бөлүгүнө жана 40-беренесинин 1-бөлүгүнө

11. 11. 17

11. 11. 17

11. 11. 17

11

КӨЧҮРМӨ
КОПИЯ

карама-каршы деп белгилеп, Конституцияга ылайык эмес деп таап берүүнү суранат.

Конституциялык палатанын судьялар коллегиясы кайрылууну жана ага тиркелген материалдарды изилдеп чыгып, өтүнүч боюнча «Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы жөнүндө» конституциялык Мыйзамынын 28 – беренесинин 2 – бөлүгүнүн негизинде, текшерүү жүргүзгөн судья Ч.А. Айдарбекованын маалыматын угуп, төмөнкүдөй тыянакка келди.

«Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы жөнүндө» конституциялык Мыйзамынын 24 – беренесине ылайык, мыйзамдын жана башка ченемдик укуктук актынын Кыргыз Республикасынын Конституциясына ылайык келүүсү жөнүндөгү маселеде күмөндүүлүктүн пайда болуусу - ишти кароого негиз болуп эсептелет.

Кыргыз Республикасынын Конституциясынын 16-беренесинин 2-бөлүгүнө ылайык, эч ким жынысы, расасы, тили, майыштуулугу, этноско таандыктыгы, туткан дини, курагы, саясий же башка ынанымдары, билими, теги, мүлктүк же башка абалы, ошондой эле башка жагдайлары боюнча кодулоого алынышы мүмкүн эмес.

Көрсөтүлгөн ченемдер Кыргыз Республикасы менен укуктук байланышта болгон бардык адамдарга алардын укуктарын жана эркиндиктерин мамлекет тарабынан коргоого багытталган.

Адамдын укуктарын жана эркиндиктерин сактоонун жана коргоонун натыйжалуу ыкмасы болуп соттук коргоо болгонуна байланыштуу, ар кимдин сот алдында бирдей болуусунун конституциялык бекитилиши терең мааниге ээ.

Ар кимге Конституцияда, мыйзамдарда, Кыргыз Республикасы катышуучу болуп саналган эл аралык келишимдерде, эл аралык укуктун жалпыга таанылган принциптеринде жана ченемдеринде каралган анын укуктары менен эркиндигин соттук коргоого кепилдиктер берилет. (Конституциянын 40-беренесинин 1-бөлүгүндө бекитилген). Мындай

11. 11. 17

11

11

ченемди бекитүү аламдын укуктарын жана эркиндиктерин калыбына келтирүү максатында сотко кайрылуу укугун жана ал боюнча соттук чечимди чыгарууну билдирет. Ушуга байланыштуу «Адам укуктарынын жалпыга таанылган декларациясынын 65 жылдыгына байланыштуу мунапыс жөнүндө» Мыйзамдын талашылып жаткан жоболору Кыргыз Республикасынын Конституциясы менен кепилденген соттук коргоо укугунун жокко чыгарылышына жана чектелүүсүнө алып келбейт.

Кыргыз Республикасынын 2002-жылдын 14-июнундагы № 101 «Мунапыс берүүнүн жана ырайым кылуунун жалпы принциптери жөнүндө» Мыйзамынын 1-беренесине ылайык, мунапыс берүү - кылмыш жасоодо күнөөлүү болгон жекече аныкталбаган адамдар чөйрөсүн жазык жоопкерчилигинен жана жазалоодон толук же жарым-жартылай бошотуу, болбосо сот тарабынан белгиленген бул адамдарга карата жазаны женилирээк жазага алмаштыруу, болбосо жазалоонун кошумча түрүнөн бошотуу болуп саналат.

Ченемдери талашылып жаткан мыйзам кылмыш жасаган жана жазасын өтөп жаткан адамдардын укуктарын жокко чыгарууга же кемсинтүүгө, чектөөгө же бузууга багытталган эмес. Анткени ал табигый иши боюнча жалпы кабыл алынган адам укуктарын жана эркиндиктерин сыйлап, гумандуулук жана боорукерлик принциптерине негизделген. Ушул себептен аталган Мыйзам өзүндө кандайдыр бир белги боюнча кодулоого жол берген ченемдерди камтыбайт, жана кайрылууда коюлган талаптар Кыргыз Республикасынын Конституциясына ылайык келүүсү жөнүндөгү маселеде күмөндүүлүктүү жаратпайт.

Жогорудардын негизинде «Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы жөнүндө» конституциялык Мыйзамынын 24, 28-беренесинин 3- бөлүгүнүн 1 пунктуун, 28-беренесинин 5- бөлүгүн жетекчиликке алып, судьялар коллегиясы

аныктады:

КӨЧҮРМӨ
КОПИЯ

1. Жаран Д.Ж. Токтосуновдун анын өкүлү С. Камбаралиевдин кайрылуусун өндүрүшкө кабыл алуудан баш тартылсын.
2. Кайрылуу ээсине кайтарылып берилсин.
3. Бул аныктама Конституциялык палатага даттанылышы мүмкүн.

Судьялар коллегиясы:

Ч.А. Айдарбекова
А.О. Нарынбекова
Ч.О. Осмонова

№ 600

Верно:
Көчүрмө тапшырылган

